

PROTOCOL

Instroom, doorstroom en uitstroom van leerlingen

Laatst bijgewerkt:

Januari 2023

Inhoud

Instroom leerlingen	3
Doorstroom van leerlingen, overgang naar een andere groep	5
Uitstroom van leerlingen.....	9
Onderliggende beleidsstukken, op school aanwezig en digitaal beschikbaar	11

Instream leerlingen

- Alle scholen van stichting ProCon organiseren jaarlijks een open dag die via verschillende media bekend wordt gemaakt. Ouders en kinderen kunnen dan kennismaken met het basisonderwijs in het algemeen en 't Mozaïek in het bijzonder. De website van de school biedt veel informatie over ons onderwijs en alle activiteiten die op onze school 't Mozaïek plaatsvinden.

De directie kan informatie over de school verschaffen

aan ouders die zich op andere momenten tot haar wenden om eventueel hun kind

aan te melden. Een kennismakingsgesprek, waarbij ook een rondleiding hoort, is het meest gangbare.

Met ouders die een kind hebben die op de basisschool een "najaarsleerling" wordt genoemd, wordt besproken wat instroming in oktober, november of december betekent voor de doorstroom in de kleutergroepen. Daarvoor biedt het Protocol Najaarsleerlingen handvatten.

- 't Mozaïek verstrekt een pakketje aan de belangstellende ouders met daarin onder andere een informatieboekje, een AVG-formulier (voor de wet op de privacy) en een aanmeldformulier.
- Ouders vullen het aanmeldformulier in, met het verzoek tot plaatsing van een kind op de school. Op dit formulier geven ouders formeel toestemming om informatie in te winnen bij de kinderopvang of, indien nodig en wenselijk, bij een andere instantie die bij het kind betrokken is of was.
- Als er sprake is van zorgzwaarte wordt de leerling, indien mogelijk nog in de peutertijd, geobserveerd en, indien noodzakelijk, direct na de start op de basisschool aangemeld voor de verlengde onderinstroom van het samenwerkingsverband. Dit gaat natuurlijk altijd in nauw overleg met ouders en de voorschoolse instantie. Het schoolondersteuningsprofiel biedt ouders en school handvatten om te beoordelen of de school in staat zal zijn de zorg te bieden die gevraagd wordt.
- Het kan ook voorkomen dat een kind wat ouder dan 4 jaar is, wordt aangemeld. Meestal is dat door verhuizing of een overstap van een andere school. Als een leerling door verhuizing aangemeld wordt, wordt gekeken of er in de gewenste groep plaats is. Er wordt dan gekeken naar de groepsgrootte, de dynamiek in de groep en de zorgvragen die in de groep spelen. Deze zorgvuldige procedure is van belang om de ontvangende groep goed te kunnen begeleiden, maar zeker ook om het te ontvangen kind een goede plek te kunnen bieden. Mochten er geen belemmeringen zijn, dan kan de leerling direct in de gewenste groep starten.

Incidenteel komt het voor dat onze school een verzoek krijgt een leerling op te nemen die op de school van herkomst een zorgvraag heeft. Dan wordt altijd eerst gevraagd of de school van herkomst op de hoogte is van het verzoek. Indien dat niet het geval is, dienen de ouders eerst de school in te lichten voordat een gesprek op onze school plaatsvindt. Daarnaast wordt ouders gevraagd of er contact opgenomen mag worden met de school van herkomst. In de procedure die volgt, staat de vraag 'waar is de meest passende plek voor dit kind' centraal?

- De kans bestaat dat onze school de vraag krijgt of een leerling eerder kan instromen dan op de leeftijd van 4 jaar. Er is dan aangetoond sprake van een ontwikkelingsvoorsprong. Het Protocol 'vervroegde toelating basisonderwijs' geeft ons dan richtlijnen om een zorgvuldige toelating te bewerkstelligen.

- Na aanmelding krijgen de ouders een bevestiging van inschrijving van het administratiekantoor van stichting ProCon en ongeveer twee weken voor de wendag stuurt de toekomstige leerkracht van het kind een pakketje met een welkomstkaartje en informatie over de wendag, de dagstructuur en zaken die van belang zijn om goed te kunnen starten.
- 't Mozaïek heeft een instroomgroep waar alle 4-jarigen starten. Deze groep wordt klein gehouden (tussen de 14 en 20 leerlingen) door telkens na een vakantie leerlingen door te laten stromen naar één van de twee andere (gemengde) kleutergroepen. Op deze manier is de instroomgroep een ideale plek om te wennen aan het schoolse leven, het dagritme, zelfstandig de eigen spullen leren beheren (de jas en de tas) en te leren om een poosje op een stoel te blijven zitten en elkaar aan het woord te laten.

De andere twee groepen zijn bewust gemengde groepen: we weten dat leerlingen in de onderbouw een ontwikkeling doormaken waarbij sommige ontwikkelgebieden verschillend worden doorleefd in tempo en interesse. Door de gemengde groepen is het heel eenvoudig om soms wat te versnellen en soms wat te vertragen.

Voor alle groepen, maar zeker voor de kleuters, geldt dat wanneer er kinderen bijkomen of uitgaan, de dynamiek van de groep verandert. Kinderen zoeken weer naar hun positie en naar de verhoudingen binnen de groep. Dat is de reden waarom leerlingen op 't Mozaïek op vaste momenten instromen en doorstromen. Dat geeft minder vaak aanleiding om weer te moeten hergroeperen.

- De start vindt plaats op de eerste maandag van de maand waarin het kind 4 wordt. In de maand ervoor mag de leerling een dagdeel komen wennen. Voor nieuwe kleuters is het belangrijk om in rust de basisschoolcarrière te starten. Zij hebben een aantal weken nodig om te wennen aan een nieuwe omgeving; een 'nieuwe' school, een 'nieuwe' leerkracht, een 'nieuwe' klas met 'nieuwe' kinderen. Daarom starten kleuters die in december en juli jarig zijn in respectievelijk januari en aan het begin van het nieuwe schooljaar.
- Na de start van de 4-jarige op onze school vindt er na ongeveer 6 weken een intakegesprek plaats om de onderwijsbehoefte van de nieuwe leerling goed in beeld te krijgen. Voor dit gesprek vult de ouder een intakeformulier in.

Doorstroom van leerlingen, overgang naar een andere groep

Kan een kind doorstromen naar een volgende groep of niet?

Met dit protocol willen we ouders informeren hoe wij als school omgaan met de beslissing om een leerling al dan niet naar een volgende groep te laten doorstromen. Anders gezegd: wanneer gaat een kind over en wanneer doubleert het?

Hierboven is beschreven dat jongste kleuters vanuit de instroomgroep doorstromen naar één van de twee andere gemengde kleutergroepen. Als de leerling een najaarsleerling is, wordt met de ouders de procedure besproken. Deze is ook te zien en lezen in het Protocol Najaarsleerlingen.

Elk volgende leerjaar bekijken we of de leerlingen zich voldoende hebben ontwikkeld om over te kunnen gaan naar een volgende groep. Als een leerling ondanks extra hulp onvoldoende in staat is om zich de leerstof van dat leerjaar eigen te maken, doet hij of zij het jaar in de desbetreffende groep nog een keer over. Ook aspecten rondom gedrag kunnen leidend zijn voor die beslissing: erg onzelfstandig of onzeker gedrag kunnen aanleiding zijn dit te besluiten. Voor leerlingen en ouders is dit een ingrijpende beslissing. Het oude lesprogramma moet namelijk, vaak met de nodige aanpassingen, opnieuw worden gedaan.

Voor de beslissing een kind te laten doubleren, geldt daarom een heel zorgvuldige afweging.

Als de extra hulp onvoldoende resultaat heeft, dat uit zich in toetsen en observaties, bieden wij de leerling voor één of meerdere onderdelen een apart leerprogramma aan. Dit aparte leerprogramma heet een individuele leerlijn. Uiteraard heeft deze aanpak ook zijn grenzen. Er zullen altijd kinderen blijven die desondanks het niveau niet halen om ze verantwoord over te kunnen laten gaan naar een volgende groep. Deze aparte aanpakken worden beschreven in de verbeterplannen die in elke groep aanwezig zijn.

De volgende uitgangspunten worden gehanteerd:

- Doubleren moet zo min mogelijk voorkomen, het moet dus echt de beste oplossing zijn voor de problemen van het kind. Doubleren heeft alleen zin als dit ertoe leidt dat de leerling na het tweede jaar in dezelfde groep de inhoud van het onderwijs zodanig beheerst dat hij of zij kan doorstromen naar het volgende leerjaar.
- Wij laten een kind alleen dan doubleren wanneer het onvoldoende vorderingen maakt, vergeleken met de algemene norm. Daarbij kijken we naar verschillende factoren, met name de cognitieve ontwikkeling (kennis), de werkhouding, de sociaal-emotionele ontwikkeling en de motorische ontwikkeling.

Heel belangrijk: we laten een kind alleen maar doubleren als meerdere factoren (binnen cognitief en/of emotioneel gebied) een rol spelen

- Op onze school kan een kind maximaal twee keer doubleren binnen zijn of haar schoolloopbaan, waarvan één keer in de groepen één of twee (dat noemen we een verlengde kleuterperiode), en één keer in de groepen drie tot en met acht. We verwachten dat het kind de rest van de schoolloopbaan vervolgens ononderbroken kan volgen. Eventueel met een aangepast programma en verlaagde einddoelen verwoord in een ontwikkelingsperspectief (OPP). Zo'n OPP wordt pas vanaf halverwege groep 6 opgesteld om de leerling voldoende ontwikkelruimte te kunnen geven. Pas dan zien we of een cognitief probleem ook daadwerkelijk een hardnekkig probleem is. Tot die tijd remediëren we binnen de eigen groep. Het gebeurt wel dat er al eerder een ontwikkelingsperspectief wordt opgesteld als blijkt dat er sprake is van een sociale-, emotionele- of leerstoornis.

Ouders worden altijd betrokken bij de besluitvorming daarover. Er vindt vóór het opstellen altijd onderzoek plaats in de vorm van een capaciteitenonderzoek, een of meerdere observaties of bijvoorbeeld een psychologisch onderzoek. Dit wordt altijd door een externe partij gedaan, bijvoorbeeld door de orthopedagoog van het samenwerkingsverband.

- Meestal komt doublure na groep 5 niet voor, tenzij er bijzondere omstandigheden zijn. Te denken valt dan aan een langdurige ziekteperiode van het kind of een andere dan verwachte ontwikkeling in de sociaal-emotionele groei.

- Als een kind doubleert, zorgt de IB-er samen met de groepsleerkracht voor het opzetten van een actieplan/individuele leerlijn: wat gaan we doen en wat willen we bereiken?

Die acties kunnen gericht zijn op:

- 0 meer zelfvertrouwen/minder faalangst
- 0 het ontwikkelen van executieve functies
- 0 betere concentratie
- 0 betere sociale vaardigheden
- 0 betere werkhouding
- 0 betere leerprestaties
- 0 inhalen van de achterstand

- Als een kind één keer is gedoubleerd en vervolgens toch nog niet in staat is om het programma van de groep te volgen, wordt de individuele leerlijn door IB-er en groepsleerkracht aangepast binnen de mogelijkheden op school- en groepsniveau, of wordt meegenomen in een verbeterplan. Ook kan overwogen worden of door onderzoek kan worden aangetoond dat een andere vorm van onderwijs, bv. SBO, beter is voor de leerling.

Overgangsprotocol

Groep 1 en 2

In het protocol doorstroom groep 2 naar groep 3 wordt beschreven hoe onze kleuters gevolgd worden en hoe we omgaan met het doorstromen van groep 1 naar groep 2 en met versneld doorstromen.

Beslissingsprocedure overgang naar een volgende groep, groep 3 tot en met 8

Stap 1

(november-december)

Signalering:

Welk kind behoort tot de groep kinderen waar zorgen over zijn?

Noodzakelijke gegevens: cijfers, klassenmap, Kanjervolgsysteem enz.

Stap 2

(november – december)

Start van het overleg

- met lb'er
- met de ouders
- met andere betrokkenen/deskundigen
- En met de leerling zelf

Stap 3

(januari – maart)

Verzamelen van informatie:

1. de leeftijd van het kind
2. de voorschoolse periode
3. de schoolloopbaan tot nu toe
4. de algemene voorwaarden (welbevinden, betrokkenheid, brede ontwikkeling)
5. de specifieke voorwaarden met betrekking tot de verschillende vakgebieden

Stap 4

(januari- april)

Bepalen van de "leerbaarheid" van het kind

- Welke begeleiding?
- Welke leertaken?
- Door wie uitgevoerd?
- Hoe geobserveerd en geregistreerd?

Stap 5

(januari – juni)

Communicatie met de ouders en de leerling over de voortgang

Stap 6

(Maart – april)

Verzamelen van gegevens over de toekomstige groep

- groepsgrootte
- groepssamenstelling
- vriendjes
- werkwijze (organisatie) / differentiatie
- methoden
- pedagogische en didactische mogelijkheden van de leerkracht
- extra begeleidingsmogelijkheden

Stap 7

(Uiterlijk eind mei)

De beslissing

- hoe
- gezamenlijk besluit

Stap 8

(augustus/september)

Aanpassingen in het verbeterplan

Voor kinderen, die blijven zitten of een verlengde kleuterperiode krijgen, worden heldere en haalbare doelstellingen geformuleerd, die middels handelingsplannen of een individuele leerlijn worden uitgevoerd. Ouders geven hiervoor toestemming.

Voorwaarden voor een versnelde of verkorte route

Uitgangspunt is dat een kind de basisschool in 8 jaar doorloopt.

Het is een mogelijkheid dat een kind vervroegd doorstroomt (versnelt), dat wil zeggen dat een klas wordt overgeslagen. Wij gaan hier in de eerste plaats niet van uit. Soms blijkt de voorsprong echter dusdanig te zijn, dat het zinloos is om niet te versnellen. Hier spelen echter verschillende aspecten mee: niet alleen cognitief, maar ook sociaal-emotioneel. Het blijft onze voorkeur om niet te versnellen, maar door compacten en verrijken het kind binnen de eigen jaargroep voldoende uitdaging te bieden. Mocht versnelling onontkoombaar zijn, dan maken wij gebruik van de 'Versnellingswenselijkheidslijst' van het Centrum voor Begaafdheidsonderzoek te Nijmegen. De beslissing voor een versnelling wordt breed besproken door de begaafdheidscoördinator met de ouders, de leerling zelf, de leerkracht en de Ib'er en er wordt zo nodig een extern deskundige ingeschakeld.

Het toch volgen van deze procedure voor een leerling is altijd een schoolbesluit. Zie ook het (hoog-)begaafdheidsprotocol.

- De leerling presteert op alle onderdelen op I of I+-niveau.
- De leerling is op sociaal-emotioneel vaardig.
- De leerling heeft een goede werkhouding.

Als aan deze voorwaarden is voldaan is het mogelijk om de leerling

- Een eigen leerlijn te geven met aangepaste leerstof.
- Plaatsing in een hogere groep te geven.

Uitstroom van leerlingen

Een leerling kan om verschillende redenen uitstromen:

- Leerlingen die tussentijds onze school gaan verlaten (naar een andere basisschool)

De ontvangende school ontvangt van onze school een (wettelijk verplicht) digitaal onderwijskundig rapport van de leerling met daarbij de gegevens betreffende het leerlingvolgsysteem, evenals het schoolrapport van de leerling en indien aanwezig het zorgdossier. Het dossier wordt door ons klaargezet binnen de OSO-omgeving in Parnassys. Aan de directie van de ontvangende school wordt door onze school een uitschrijvingsverklaring toegestuurd en uitgewisseld met BRON.

- Leerlingen die tussentijds onze school gaan verlaten naar een speciale school voor basisonderwijs (SBO) of een school voor speciaal onderwijs (SO).

Bij verwijzing naar de speciale school voor basisonderwijs vindt een van tevoren vastgesteld traject plaats. De basisschool zorgt voor een ontwikkelperspectief, een onderwijskundig rapport en een zorgdossier van de leerling. De leerling wordt besproken in de leerlingenbespreking. Er kan geconcludeerd worden dat er onderzoek gedaan moet worden naar bijvoorbeeld de cognitie. Ouders zijn hier nauw bij betrokken. Vanuit het samenwerkingsverband Zeeluwe worden we hierin begeleid door de orthopedagoog. Als er overeenstemming is bereikt welke plek het meest passend is voor de leerling, stelt de lb'er de aanvraag voor een toelaatbaarheidsverklaring op die door het samenwerkingsverband moet worden goedgekeurd.

- Leerlingen die na 8 jaar basisonderwijs vanuit groep 7 uitstromen naar het voortgezet onderwijs. Dit gebeurt bijna alleen maar wanneer de leerling eerder in de schooltijd een doublure heeft gehad en veelal volledig op een eigen leerweg zit.

Hierbij hanteren we de volgende procedure:

- ✓ Jaarlijks worden de LOVS-toetsgegevens tweemaal met de ouders en leerling besproken. Deze toetsen zijn dekkend voor de vak- en vormingsgebieden spelling, technisch lezen, begrijpend lezen en rekenen.
- ✓ Jaarlijks bespreken we het welbevinden van de leerlingen met ouders en de leerling zelf.
- ✓ Wanneer blijkt dat school de leerling zowel cognitief als sociaal onvoldoende heeft te bieden en het voor de totale ontwikkeling van de leerling gunstig is, kan geadviseerd worden vanaf groep 7 naar het voortgezet onderwijs over te stappen.
- ✓ De groepsleerkracht van groep 7 bespreekt zijn of haar advies eerst intern en daarna samen met de lb'er met de ouders of verzorgers.
- ✓ In de maand februari volgt het adviesgesprek met de ouders of verzorgers en het kind betreffende de keuze voor het vervolgonderwijs
- ✓ De leerkracht van groep 7 verzorgt naar aanleiding van de betreffende schoolkeuze de noodzakelijke formulieren en de gegevens uit het leerlingendossier. Met ouders of verzorgers

wordt besproken wat er overgedragen wordt en moeten daarvoor akkoord geven.

- ✓ De procedure is ook opgenomen in de kwaliteitskaart 'Overgang PO-VO'.
 - Leerlingen die uitstromen uit groep 8 naar het voortgezet onderwijs (VO).
Hierbij hanteren wij op onze school de kwaliteitskaart 'Overgang PO-VO'.
- ✓ Het resultaat van de eindtoets (CITO) wordt besproken door de groepsleerkracht groep 8, de lb'er en de directeur, waarna ze gedeeld wordt met het team. De resultaten worden geanalyseerd door de groepsleerkracht, de lb'er en de directie en verbeteracties worden beschreven en uitgezet.
- ✓ De leerlingen worden uitgeschreven uit onze leerlingenadministratie met ingang van 1 augustus. De school voor voortgezet onderwijs ontvangt een uitschrijvingverklaring. Leerling-dossiers worden door ons vervolgens nog gedurende een periode van 2 jaar bewaard. NAW-gegevens blijven 5 jaar bewaard.
- ✓ Onze school wordt middels cohortonderzoeken op de hoogte gehouden van de vorderingen van de oud-leerlingen in de vorm van schriftelijke rapportage vanuit de overheid.

Onderliggende beleidsstukken, op school aanwezig en digitaal beschikbaar

- 1. Protocol Najaarsleerlingen**
- 2. Aanmeldingsformulier**
- 3. SOP**
- 4. Protocol vervroegde toelating**
- 5. Intake-formulier**
- 6. Protocol doorstroom groep 2 naar groep 3**
- 7. HB-protocol**
- 8. Onderwijskundig rapport**
- 9. Kwaliteitskaart overgang PO-VO**